

Nr 108.

Av greve **Wachtmeister, Fredrik**, om bemyndigande åt Kungl. Maj:t att uppskjuta vissa extra ordinarie statsutgifter.

Den våldsamma kris, som för närvarande övergår Europa, har för vårt lands vidkommande påkallat vissa militära åtgärder till tryggande av vår neutralitet. Det är klart, att dessa åtgärder redan förorsakat och allt fortfarande komma att förorsaka statsverket mycket betydande kostnader, varom jämväl Kungl. Maj:ts av riksdagen bifallna proposition om anvisande för ovanberörda åtgärder av 50 miljoner kronor bär vittne. Dessa utgifter komma givetvis att starkt inverka på statens finansiella ställning åtminstone under år 1915.

Under sådana förhållanden måste man taga i övervägande, huruvida icke vissa extra ordinarie utgifter av mindre nödvändig beskaffenhet kunna uppskjutas till en annan tidpunkt.

Det torde vara lämpligast att överlämna till Kungl. Maj:ts prövning, i vilka fall och i vilken utsträckning ett sådant uppskov bör ske. En sådan prövning torde nämligen i åtskilliga fall förutsätta en utredning, som endast kan verkställas genom vederbörande ämbetsmyndigheter.

Med denna uppfattning saknar jag anledning att här ingå på exemplifiering av fall, då enligt min tanke uppskov utan större olägenhet skulle kunna ske. Det må emellertid tillåtas mig att framhålla några av de synpunkter, jag anser böra komma i betraktande vid avgörandet av frågor om uppskov eller icke uppskov.

I första hand måste naturligtvis prövas, vilken vikt — i jämförelse med intresset av besparing — det kan äga, om en viss anordning kommer till stånd just vid den avsedda tidpunkten. I detta sammanhang erinrar jag, att åtskilliga å extra ordinarie stat uppförda anslag, däribland

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 3 saml. 57 häft. (Nr 108.) 1

alla avlöningsanslag, avse stadigvarande statsbehov och sålunda böra utanordnas.

Beträffande vidare de anslag, som avse utförande av vissa byggnadsföretag, anläggningar och andra dylika arbeten, bör givetvis tillses, att dessa arbeten, därest de redan äro påbörjade, icke avbrytas eller inskränkas i vidare mån, än som är betingat av en noggrann tillämpning av ovanberörda synpunkt av besparingsintressets jämförande med vikten av arbetets utförande i beräknad tid. Vad särskilt de affärsdrivande verken vidkommer, måste övervägas å ena sidan, att icke arbetstillgången alltför mycket inskränkes under en period av befarad arbetslöshet, och å andra sidan att lånemarknaden, som i stor utsträckning anlitas för anläggningar för de affärsdrivande verkens räkning, kan komma att bli ännu mera ansträngd, än förut under senaste år varit fallet.

Jag har i det föregående närmast åsyftat sådana utgifter, som uppföras å 1915 års stat. Då det emellertid väl kan tänkas, att jämväl vissa på 1914 års stat upptagna utgifter för närvarande kunna till någon del inhiäras, anser jag bemyndigandet böra omfatta även sistnämnda utgifter.

Slutligen anser jag mig böra framhålla, att det torde vara lämpligt, att de uppskovsbeslut, som kunna komma att av Kungl. Maj:t meddelas på grund av det föreslagna bemyndigandet, anmälas för riksdagen i påföljande statsverksproposition.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att extra ordinarie utgifter, till vilkas bestridande anslag äro uppförda å 1914 och 1915 års riksstater, må av Kungl. Maj:t kunna uppskjutas till den senare tidpunkt, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Stockholm den 14 augusti 1914.

F. Cl:son Wachtmeister.